AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, Վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, Վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՇԱԲԱԹ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 23 1933 | ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Ձեռագրարկուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 137 (975)

ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՀԵԼԼԷՆ ԴԱՇՆԱԳՐԻՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թուրք եւ յոյն նախարարներու պաշտօնական յայտարարութիւնը

ՅՈՅՆԵՐՈՒՆ ԹՈՒՐՔԻԱ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶԱՏ

ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԿԸ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԻՆ ԵՐԿՈՒ ԿՈՂՄԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Վերջապէս Թուրք և յոյն վարչապետներն ու արտաքին նախարարները յաջողած են կնքել 10 տարուան դաշնագիր մը երկու երկիրներու միջև։ Վերջին Թղթատարով հասնող Թրքական թերթերէն քաղելով ստորև կը հրատարակենք այդ դաշնագրի գլխաւոր մասերը։—

Յունաստան և Թուրքիա, հաւատարմօրէն կապուած իրենց սիրալիր բարեկամութեան, համաձայնութեան և գործակցութեան քաղաքականութեան,

Վճռած են ապահովել տևական զարգացումը այս քաղաքականութեան որուն ազդեցութիւնները կը զգացուին իրենց ազգային և միջազգային գործունէութեան բոլոր գետիններուն վրայ։ Միւս կողմէ ներշնչուած Պրիան-Քէլլօկի և միջազգային ուրիշ դաշինքներէ զոր իրենք ստորագրած են, և փափաքող՝ հանդիսաւոր նոր ապացոյց մը տալու խաղաղութեան դատի իրենց յարումին, կ'որոշեն ուխտ մը կնքել և ասոր համար կը նշանակեն հետևեալ լիազօրները։ (Հոս կը յիշուին երկու երկիրներու վարչապետներուն և արտաքին նախարարներուն անունները)։

Իրենց լիազօրագրերը հաղորդելէ յետոյ, անոնք կ'որոշեն.

ՅՕԴ. 1.— Յունաստան և Թուրքիա փոխադարձաբար կ'երաշխաւորեն իրենց հասարակաց սահմաններուն անբռնաբարելիութիւնը։

ՅՕԴ. 2.— Պայմանադիր բարձր կողմերը կ'ընդունին թէ իրենց համար շահ մը ներկայացնող միջազգային բոլոր հարցերու մէջ, նախապէս խորհրդակցութիւն մը համապատասխան է իրենց համաձայնութեան և գործակցութեան ընդհանուր ուղղութեան և իրենց փոխադարձ ու հասարակաց շահերուն։

ՅՕԴ. 3.— Սահմանափակ հանգամանք ունեցող միջազգային բոլոր ժողովներու մէջ, Յունաստան և Թուրքիա տրամադիր են ընդունելու որ իրենցմէ մէկուն պատուիրակը պաշտօն ունենայ պաշտպանելու երկու կողմին հասարակաց և մասնաւոր շահերը։ Երկու երկիրները յանձն կ'առնեն միացնել իրենց ջանքերը, ապահովելու համար այս հասարակաց ներկայացուցչութիւնը, կամ հերթով և կամ ամենէն աւելի շահագրգռուող երկրին միջոցով, երբ յատուկ շահերու մասնաւոր պարագաներ ներկայանան։

ՅՕԴ. 4.— Ներկայ ուխտը 10 տարուան համար կնքուած է, եթէ պայմանաժամին աւարտումէն մէկ տարի առաջ չեղեալ չնկատուի կողմերէն մէկուն կողմէ, 10 տարուան նոր շրջանի մը համար ալ ի զօրու պիտի մնայ։

ՅՕԴ. 5.— Ներկայ ուխտը պիտի վաւերացուի, և վաւերացեալ օրինակները կարելի եղածին չափ շուտով պիտի փոխանակուին Աթէնքի մէջ։

Ներկայ ուխտը ի զօրու պիտի ըլլայ սկսեալ վերջին վաւերացումի թուականէն որ պիտի հաղորդուի պայմանադիր միւս կողմին։

Մեծ հանդիսութիւններով և շուքով տեղի ունեցած է այս դաշնագրի ստորագրութեան արարողութիւնը, որու միջոցին, Յունաստանի արտաքին նախարարին նուիրուած է մատանի մը, որուն վրայ գրուած է F. F. տառերը, որոնք բարեկամութիւն և եղբայրութիւն կը խորհրդանշեն։ Իւրաքանչիւր ստորագիր կողմի արտ. նախարարները պարտականութիւն ստանձնած են կնքուած դաշնագրին պատճէնը ղրկելու Ազգ. Դաշնակցութեան։

Պաշտօնական յայտարարութիւն

Անկէ վերջ, Թուրք և յոյն արտաքին նախարարներ մամուլին յանձնած են հետևեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը։—

«Թուրքահելլէն համաձայնութիւնը կը կազմէ մէկը պատերազմէն ի վեր պատրաստուած խաղաղասիրական ամենակարևոր կառուցուածքներէն։ Ան կը ձգտի ամրապնդմանը խաղաղութեան որու յարած են խորապէս մեր ժողովուրդները և սերտ գործակցութեան տնտեսական խնդիրներու մէջ։

«Դաշինքը զոր ստորագրեցինք, զայն աւելի կը զօրացնէ։

«Պէտք չունինք աւելցնելու թէ այս դաշինքը կատարելապէս համապատասխան է երկու երկիրներու անկեղծ քաղաքականութեան որ կը կայանայ պահպանելու գոյութիւն ունեցող բարեկամութիւնները և զարգացնելու լաւագոյն յարաբերութիւնները ամբողջ աշխարհի հետ։

«Կարժէ սակայն շեշտել որ այս բարեկամութիւնն ու գործակցութեան բաղձանքը կը կազմէ հանգրուան մը այն ճամբուն վրայ որ կը տանի Պալքանեան բոլոր երկիրներու գործակցութեան։ Արդարև էական է որքան տնտեսական նոյնքան ալ քաղաքական տեսակէտներով որ սերտ կապ մը հաստատուի Մերձաւոր Արևելքի երկիրներուն միջև։ Եւ այս գաղափարէն ներշնչուելով է որ պիտի կրնանք յուսալ պահպանել քաղաքական կացութիւնը և պատրաստել տնտեսական վերածնունդը։ Մեր երկու կառավարութիւնները ի գործ կը դնեն շինարարար քաղաքականութիւն մը որ պիտի օժանդակէ մեզի,— ապահով ենք այս մասին — հարթելու ինչպէս ծանր դժուարութիւնները զորս աշխարհը կ'անցընէ ներկայիս։ Շնորհիւ մեր ժողովրդոց ժուժկալութեան և գործակցութեան, ապահով ենք որ պիտի յաջողինք դիւրաւ վերագտնել մեր տնտեսական հաւասարակշռութիւնը»։

Պոլսոյ Թրքական և յունական թերթերը կ'աւելցնեն այս առթիւ, որ, Էնգիւրիի մէջ համաձայնութիւն գոյացած է փոխանակելիներու ազատ ճամբորդութեան մասին։ Այսպէս, փոխանակուած գաղթականները, պոլսեցիները և փախստականները պիտի կարենան ճամբորդել։ Փոխանակեալ յոյները պիտի կրնան մինչև երկու ամիս մնալ Թուրքիա։

Նուէրներ կը փոխանակուին

Էնգիւրիի մէջ իրենց առաքելութիւնները աւարտելէ վերջ, Յունաստանի նախարարներ վերադարձած են Պոլիս։ Վերջին անգամ, Թուրք արտաքին նախարարը Էնկիւրիի կառու մը նուիրած է յոյն արտաքին նախարարի աղջկան։ Իսկ Պ. Ցալտարիս 1000 ոսկի նուիրած կարմիր մահիկին։ Մուսթաֆա Քէմալ յոյն նախարարներուն նուիրած է իր ստորագրութիւնը կրող իր լուսանկարներէն մէկ մէկ օրինակ։ Նոյնը ըրած են նաև Ըսմէթ և Թէվֆիք Րիւշտի։ Իսկ Ըսմէթ ձօնած է մէկ մէկ ոսկիէ ծխատուփ։

ԱՐԱԲ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԷՐԸ

Սիրտս կը քնանար՝ ինչպէս գեղեցիկ և ամգոյն յասմիկ մը գարնան։ Եւ, որևէ անուշ հով մուտք չէր գործած անոր ամուր գոցուած պատուհաններէն ներս։

Սիրտս կը քնանար և դուն արթնցուցիր զայն։ Սէրը թափանցեց անոր մէջ, ինչպէս փայլող արևը կը թափանցէ կայծր տերևէն ներս, մեծ և ամգոյն յասմիկին։

Բայց, աւա՛ղ, երբ կ'ըլլայ գրմնդակ խարշակի մը նման և սիրտս կը գոցուի վախկոտօրէն, ինչպէս կը գոցուի վախկոտօրէն մեծ յասմիկը՝ մրրիկէն վիրաւորուած։

Եւ, կրկին, երբ կ'ըլլայ անուշաբոյր և մխիթարուած, սիրտս կը բացուի նորէն, ինչպէս կը բացուի մեծ ու ամգոյն յասմիկը, որ գարնան կիսաջերմ շունչը կուգայ և վրայէն կ'անցնի, ուրախութեան համբոյր մը դրոշմելով։

Թիթեռնիկը՝ ծիրանի և ոսկեզօծ հագուած, կուգայ և կ'երթայ անուշաբոյր դաշտին ծաղիկներուն վրայէն։ Անուշաբոյր դաշտին ծաղիկները կը խոյանան իրենց պզտիկ ու քնքոյշ հոգիով և բոլորն ալ կը բուրեն իրենց քաղցր շունչը երբ խենթ միջատը կը նետէ անոնց վրայ իր ադամանդի նման փայլող աչքերը՝ որոնց վրայ կը հանգչի խորհրդաւոր համբոյրով մը։

Բայց, Թիթեռնիկը կը թռչի՛, կը թռչի՛ և ծաղիկները կ'երերան ախորժութեամբ իրենց ցօղունին վրայ և կ'ըսեն—«Ո՞վ արդեօք կրնայ վար դնել կապուտակ երկինքի այս գեղեցիկ ճամբորդը, վաղանցիկ սիրահար մեր ամէնուն, որ կ'ընդունինք փափկութեամբ և որ մեզմէ կը բաժնուի անտարբերութեամբ»։

Այդ միջոցին ճնճում (տեսակ մը թռչուն) մը՝ որ կը քնանար ծաղիկներուն մէջ, կ'արթննայ, կը լռէ և կ'ըսէ, երգելով ճպուռի մը նման։

— Ծաղիկնե՛ր, ծաղիկնե՛ր, դուք ամէնքդ ալ զիրար կը նմանիք, գեղեցիկ, հոտաւէտ և անուշ՝ ինչպէս արշալոյսը, սակայն բոլորդ ալ նոյնն էք պզտիկ ծաղիկներ։ Ինչ որ պէտք է ծիրանի հագած ճամբորդին՝ նո՛ր սէր մըն է, նոր բոյր մը, նոր համբոյր մը անծանօթ։

Եւ, [illegible] ծաղիկները պատասխանեցին.

— Ուրեմն մրցինք։

Եւ բոլորն ալ սփռեցին իրենց հոգիները։

Եւ Թիթեռնիկը եկաւ ու նստաւ հաւծաղիկներո՞ւ վրայ. վարդերու, պիստակենիի և նռնենիի ծաղիկներո՞ւ ինչպէս և խնձորենիի, տանձենիի վրայ։ Ան նստաւ բուրումնաւէտ մեխակի և մանուշակի վրայ. նունուֆարի և նարնջածաղիկի՛ վրայ։ Բայց հեռացաւ բոլորէ՛ն ալ, անոնց հոգիին թափանցելէ յետոյ։ Եւ ահա, ան հասաւ անդամաթոյր տերևի մը վրայ և քսուելով անոր ոսկեգոյնի նմանող ծաղիկներուն, թռչող սիրահարը ըմպեց առաջին անգամ ըլլալով, յետոյ գինովցած անոր հրապոյրէն՝ կեցաւ հոն անշարժ, յաղթուած և գերի։

Եւ, մերժուած ծաղիկները կը բարձրացնէին գլուխնին և կ'ըսէին.

—«Ի՞նչ, այս խորտուբորտ աղկոյզը, որ գեղեցիկ ալ չէ այնքա՛ն և մեզի անոնց կը պատճառէ, արդեօք մեր ճամբորդին սի՞րտը գրաւեց։

Իսկ ճնճումը սկսաւ կամաց մը խնդալ, ինչպէս կը խնդան կարկաջող թռչունները և ըսաւ.

— Ձեր պզտիկ սրտերը, բոլորն ալ, կը թափեն անհամ մեղր։ Անդամածաղիկին բոյրը աւելի՛ հեշտալէտ է և յետոյ, տեսէ՛ք, ձեր բարեկամը կանգ առաւ հո՛ն, որովհետև ծաղիկները իր վրան գոցեցին իրենց նրբահայեաց մազերով։ Իսկ դո՛ւք, խենթե՛ր, կը ձգէիք որ անցնի երթայ։ Բայց անդամածաղիկը չըներ այդպէս. ամուր կը բռնէ զայն և կը պահէ իրեն համար»։

Ի՞նչ որ մարդ ամենէն շատ կը սիրէ իր սիրուհիին մօտ, այդ՝ անոր մպի՛տն ու լռութի՛ւնն է։

Ի՞նչ որ կը ձանձրացնէ ամենէն շատ, այդ՝ իր սիրականին ձա՛յնն է։

Ի՞նչ որ զինք միշտ կը պահէ իր սիրուհիին մօտ՝ այդ՝ անոր մեղմութի՛ւնն ու քաղցրութի՛ւնն է։

* *

Ամենէն գեղեցիկ քօղը որ կը կեդրոնացնէ իր զգացումները քու մարմնոյդ վրայ, երա՛զն է, ուր՝ կը փայլի ադամանդը՝ բոլոր աստղերուն, ուր՝ կ'երփնափայլի ոսկին՝ մաքուր արևին, ուր՝ կը սահի ա՛լլուր գետի կանանչ ջուրին։ Երա՛զն որ կը ծածանի ու կը փաթթուի ինչպէս մեծ ծով մը կանանչ եգիպտացորենի, առատութեան եղանակին առաջ։

Քու սէրդ կը մեղմացնէ սիրտս և կը պահէ զայն, ինչպէս անդամածաղիկը կը պահէ իրեն քսուող անխոհեմ միջատը։

*

Սիթի Այ, երկայն վազքէ մը ետք, ինքզինքը գտաւ խիտ ու զով անտառի մը մէջ։ Նստաւ հոն և շուտով քնացաւ։

Ցանկարծ խնդութիւններու Հուրին անցաւ և իր առջև գտաւ քնացող Սիթի Այի երկայն շրջազգեստին։ Կեցաւ հոն և դիտեց թուխ մարդը՝ որ երիտասարդ և գեղեցիկ էր։

Անուշօրէն, ան տեսաւ աղեղ աչքերով կնոջ մը քօ՛ղը։

Սիթի Այ զգալով թէ՝ իրե՛ն կը նայէին, արթնցաւ և քանի որ շատ յոգնած էր, լաւ տրամադրութեան մը մէջ չէր։

Տեսաւ Հուրին, բայց չի ճանչցաւ և առանց անոր վախնալու:

— Աստուա՛ծ քեզ պահէ՛, անիծուա՛ծ վհուկ, որ զիս կ'արթնցնես։ Երբե՛ք չպիտի կրնամ այս իրիկուն վրանս ըլլալ, ուր զիս կ'սպասէ սիրելիս, իմ միակ սրտի հատորս, իմ սիրակա՛նս, գեղեցիկ Դամասկոսի Այքա՛ն»։

Հուրին ուշադրութիւն ըրաւ մարդուն և աղեղ կնոջ։ Ան ծիծաղեցաւ չարամիտ պարիկի մը նման և ըսաւ ցած ձայնով։

Այնպէ՞ս կը հեռացնես Սիթի Այ թէ՝ բոլորովին սուտ վկայութեան մէջ կը գտնուիս։ Արթննալուդ՝ դուն պիտի տեսնես այն հրէշը և պիտի սիրես, որովհետև, ան պիտի ունենայ քու աչքերդ սիրելի Այքայիդ բոլոր դիմագծերը։

Յետոյ, դառնալով կնոջ.

— Կեցի՛ր և սպասէ՛, ըսաւ, եթէ կ'ուզես երջանիկ ըլլալ։

Եւ, կինը, սպասեց։

Եւ ահա՛ Սիթի Այ, կ'արթննայ, կը տեսնէ աղեղ կինը և կը պոռայ խելացնոր.

— Ո՛հ, Այքա՜, Այքա՛, սիրելի՛ս։

Եւ, կը կենայ ու կը համբուրէ անոր աչքերը՝ կարմի՛ր արտևանունքներով և առանց բիբերու։

— Ա՜հ, քու գեղեցիկ եղջերուի աչքե՞րդ, անդուսափայլ բիբերով. գեղեցկատեսիլ և թարմատի տերևի նման։

Եւ կը շոյէ անոր մազերը, մախրագո՛յն և փոշիո՛վ ծածկուած։

— Օ՛, քու փայլուն մազերդ՝ ինչպէս նո՛ր բուսած խոտր. երկա՛յն՝ ինչպէս ձմեռնային գիշեր մը և խնկուա՛ծ զմուռսով»։

Եւ, կը շոյէ ոսկրացած թևերը։

—«Ա՜հ, քու անո՜յշ թևերդ՝ թռչունի թևի՛ նման։ Ճերմա՛կ թևերդ, որոնց վրայ կը խաղայ ոսկին՝ ծանր ապարանջաններուդ։

— Ա՜հ, քու վարդագոյն մարմինդ ինչպէս վարդագոյն ծաղիկը օրհնուա՛ծ անտառի, քու վայելչագեղ մարմինդ փաթթուա՛ծ չքեղ ատլասի և ասեղնագործուած քօղի մը տակ»։

Այսպէս, մինչև լուսնի ծագումը, Սիթի Այ, հրէշին գերբնական աչքով լեցուն երգե՛ր հիւսեց։

Եւ, կինը, որ երբեք չէր զգացած համբոյրներու անուշութիւնն ու գրկախառնութեանց կրակը, բոլորովին կը տառապէր, կը յուզուէր և կը սքանչանայ։ Ու կ'աւելցնէ.

—«Աստուած մեծ է։ Զգացի ուրեմն վերջապէս սիրոյ երջանկութիւնը, բայց ի՞նչ պիտի ընեմ, երբ իմ գեղեցիկ սիրահարս կը դադրի երազելէ և զիս կը տեսնէ»։

Եւ ան վշտացաւ ու աղօթեց ջերմեռանդութեամբ՝ իր փրկչին՝ Մոհամմէտի.

— Մոհամմէտ ղրկեց աղեղ կնոջ, աստղազարդ ազի մը որ առաւ անոր մեծ ծանրոյ փոշի մը և ըսաւ:

— Ամէն օր, լուսնի առաջին ժպիտին այդ փոշիէն նետէ քիչ մը, քնացած սիրահարիդ աչքերուն։ Այս փոշին մաղուածքն է անընդհատ քալող աստղերուն։ Եւ դուն, ամէն օր, իր աչքերուն գեղեցի՛կ պիտի երևիս, բայց երբեք մի՛ մոռնար ըսածս»:

Եւ աղեղ կինը, ըրաւ ինչ որ բարի Ոգին պատուիրած էր։

Երբեք չի մոռցաւ և երկար ատեն երջանիկ մնաց, Աստուծոյ կամքով:

*

Հէքեաթի այդ փոքրիկ իրականութեան մէջ ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ մեծ հոգւոյն զօրութիւնը։ Մեր հոգեկան ներքին, ուժեղ աշխարհը։

Ըլլա՛նք զօրաւոր, ամէն բանի դէմ։ Ըլլա՛նք հաստատուն՝ մեր սէրերուն մէջ։ Կապուի՛նք հոգիի, կամքի զօրութեան, ճկունի՛ մը նման որ կը փաթթուի ուժեղ, ցուցնելով սակայն, թէ հոգիւ կը քսուի։

Պահենք նոյնպէս սիրային յամառութիւնիս որ մեզ կը կապէ ազնուօրէն։

Սիրե՛լ և սիրուի՛լ, միթէ այդպէս, կէս Աստուած չե՞նք ըլլար երկրի վրայ։ Միթէ քիչ մը ապրիլ չէ՞ նշանակեր սա հեռաւոր դրախտին մէջ, որ մեզ կը խոստանան և ուրկէ որևէ մէկ աներևութացող, ա՛լ անգամ մըն ալ չի վերադառնար:

Սէրը կեա՛նքն է։ Նուիրուէ՛ք անոր, ամբողջութեամբ։

Դամասկոս ՍԷՄՂՈՒԼ ԱԼԻ (*)

Թրգմ. ՎԱՐԴԳԷՍ ԲԱՇԱՄՊԷՋԵԱՆ

(*) Ս. Ալի հռչակաւոր Արաբ բանաստեղծ։ Ունի Մտածումներ եւ Ներդաշնակ Սրտեր վերնագիրներու տակ գրած զմայլելի քերթուածներ։

ԽԱՆՋԵԱՆԻ ԶԵԿՈՅՑԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Օգոստոս 19—20 Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ Քաղաքային Կոմիտէի եւ Քաղաքային վերստուգիչ յանձնաժողովի միացեալ նիստը, ուր խօսեցան Լ. Բարսեղեան, Ն. Կուրսէլ եւ Ա. Խանջեան։

Ա. Խանջեանի ճառին գլխաւոր մասերը.

— Աւելի քան կէս տարի է, որ կ'աշխատինք երկրորդ հնգամեակին ծրագրով։ Հայաստանի արդիւնաբերութիւնը այս տարուան առաջին կիսամեակին իւր ծրագիրը կատարեց հարիւրին 97.7 համեմատութեամբ։ Բաղդատմամբ անցեալ տարուան, աճած են արտադրութեան քանակը և ծրագրի իրագործման համեմատութիւնը։ Լաւ աշխատած են մետաղագործման գործավարութեան ենթակայ հաստատութիւնները — պղնձաձուլի գործարանը, ձէթ—օճառի գործարանը։ Ընդհանրապէս շատ գէշ աշխատած են ծանր արդիւնաբերութեան գործավարութեան ենթակայ հաստատութիւնները։ Անհանդուրժելի է պղինձի արդիւնաբերութեան (Ալլահվերդի) աշխատանքը։

Գիւղատնտեսութեան մէջ կացութիւնը լաւ է։ Գարնանացանը կատարուած է յաջող։ Ցորենի բերքը գոհացուցիչ։ Բաղդատելով վերջին չորս տարիներու բերքին հետ, ցորենի բերքը մրցանիշի աստիճանին է հասած։ Եթէ անմնաս կատարուի հունձքը, այս տարի կ'ունենանք անցեալ տարուան բերքին կրկնապատիկը։ Բամպակի մշակութիւնը միջակ է։ Շատ լաւ է խաղողի բերքը։ Միսի, կաթի, կաշիի, խոտի մթերումը գոհացուցիչ է։ Բոժոժի մթերումը կատարուած հարիւրին 91 համեմատութեամբ։ Եա է բուրդի մթերումը։ Ցորենի մթերման մէջ, Հայաստան ետ կը մնայ դրացի հանրապետութիւններէն։ Պատճառն այն է, որ հունձքը քիչ մը ուշացաւ։ Ամենէն աւելի ետ կը մնան Աշտարակը, Կոտայքը, Ղուրաքիլիսան, Ստեփանաւանը, Դիլիջանը, Լէնինականը։

Ի՞նչ է պատճառը, որ ետ կը մնայ պղինձի արդիւնաբերութիւնը։ Ինչո՞ւ Ալլահվերդի չի կրնար կատարել արտադրութեան ծրագիրները, և ինչո՞ւ սուղի կը նստի, նախատեսուած չափէն երկու անգամ աւելի սուղ՝ շինարարութիւնը:

Երկուքն են պատճառները.— Նախ «Թղթէ» ղեկավարութիւնը, գրասենեակային աւանդութիւնները, երկրորդ կոմունիստներու ծուլութիւնը թեքնիքին տիրապետելու գործին մէջ։

Ահա Դուալուի կիրի գործարանը։ 3 տարի է, և 3 տարուան ընթացքին չեղաւ ամիս մը, որ գործարանը կատարէ իր ծրագիրը։ Ամէն տարի, ամենէն քիչը երեք անգամ, կը փոխեն գործարանին տնօրէնը, բայց գէշ ընթացքի պատճառով՝ տնօրէնները իրար կը գերազանցեն անճարակութեան մէջ։ Ծանր արդիւնաբերութեան լիազօրին ներկայացուցիչը ամէն ամիս կ'այցելէ Դուալու, բայց ոչինչ կը փոխուի, կ'երթան 2—4 ժամ «հոս կը քաշեն», քանի մը անկեղծութիւններ կ'առնեն ու նոյն օրը կը վերադառնան։ Ծանր արդիւնաբերութեան լիազօրութեան մէջ կ'աշխատին տասնեակ մը կուսակցականներ, մաս-

Լիբանանի գեղեցկուհին օր. Օսէթ Քէյսարի, որ վերջերս ընտրուեցաւ Պէյթ Մէրիի մեծ պանդոկին մէջ կազմակերպուած գեղեցկութեան մրցումին առթիւ։

Նոզէոներ, ամէն օր տաուընէ մինչ' իրիկուն քիչ Թուղթ չէ որ կը մրոտուի այդտեղ, բայց 3 տարուան ընթացքին մարդիկը չկրցան տիրանալ կիրի վառարաններուն ոչ այնքան բարդ Թէքնիքին: Եւ տարիկս կը կոչուի «ղեկավարութիւն»:

Առէք Կրազիւսի գործարանը: Մանր արդիւնաբերութեան լիազորութեան մարդիկը, հակառակ բոլոր ճնշումներուն, երբեք չյաջողեցուցին իրենքզիրենք մօտէն ծանօթանալու համար շինարարութեան հարցերուն եւ թերութիւններուն: Կ'երթան, մէկ-երկու ժամ զրոյց, առանց քննելու, «իբրև յաւակ չալբ» կ'ընդունին ինչ որ կը հաղորդուի իրենց եւ անմիջապէս կը վերադառնան Երեւան, համոզուած որ «ղեկավարուած են»:

Առէք Երեւանի ելեկտրակայանը: Վերջերս այստեղ յաճախադէպ են արկածները, հոսանքի ընդհատումները: Ղեկավարները ո՞ւր են նստած,— ոչ թէ կայանին մէջ, այլ քաղաքը. իրենց գրասենեակին աթոռին վրայ:

Նոյն պատկերը անտառային արդիւնաբերութեան մէջ: Շարունակ վարիչ կը փոխուի Իջեւանի փայտի գործարանին մէջ: Լիազորութեան գրասենեակին մէջ ամենէն քիչը 4 տասնեակ մարդիկ գրիչ կը ճռճռացնեն ամէն օր, բայց Իջեւանի գործարանին համար չեն կրնար վարիչ մը ճարել:

Եւ վերջապէս Լէնինականի հիւսուածեղէնի գործարանը, որ տիպար օրինակ մըն է «Թղթէ ղեկավարութեան»: Ծրագիրները չեն իրագործուիր, իբր թէ մասնագէտ բանուորի պակասութեան պատճառով, մինչդեռ վեց ամսուան մէջ կարելի է պատրաստել անհրաժեշտ բանուորական ուժը:

Շինարարութեան և արդիւնաբերութեան մէջ շատ կը գանգատին թէ կը պակսի բանուորական ուժը: Որովհետև «կը հոսին» բանուորները շարունակ տեղ կը փոխեն, կ'երթան կուգան: Այսպէս, Ալլահվերդիի պղինձի ձուլման գործարանին մէջ, աշխատելու համար ներկայացեր են 59 տոկոս, մեկներ են 66 տոկոս: Հանքերը աշխատելու ներկայացած են 78 տոկոս, հանքերէն հեռացած են 87 տոկոս: Ասկից արդիւնաբերութեան ծրագրի մէջ թերացում մը: Եւ այս անոր համար, որ կազմակերպուած չեն բանուորները:

Հակառակ բանուորներու «հոսունութեան», Ալլահվերդիի հանքերը ապահովուած են, սակայն, բանուորական ուժի նախատեսուած չափով: Այսպէս, ըստ ծրագրի, հանքերէն կը պահանջուէր 1365 բանուոր, մինչ ունէին 1539 բանուոր: Գործարանը կը պահանջէր 1356 բանուոր, ունէր 1273: Եւ սակայն արտադրութեան պակասը կը հասնի, որ չէ օգտագործուած բանուորական ուժը: Գործակցութիւնը, հիւանդ ձեռնարկները մեծ վնաս կը պատճառեն արդիւնաբերութեան: Բանուորները չեն բացակայիր, բայց չեն աշխատիր եռանդով, աշխատանքի ժամերուն մէջ կարեւոր մասը կ'անցնեն ծխելով, զրոյց ընելով, ևն.:

Ընդունելով որ գիւղատնտեսութեան մէջ յաջողութիւններ կան, շատեր այդ յաջողութիւններէն հանգստացած՝ թուլութիւն ցոյց կուտան արդէն: Այսպէս ցորենի մթերման գործին մէջ: Ներկայիս ցորենի մթերումը կը կատարուի «պարտաւորագրելով»: Շատեր կը խորհին, քանի որ ցորենի մթերման պարտաւորման գիրերը օրէնքի ուժ ունին, կրնանք չշտապել, երբ ալ ըլլայ յանձնումը կը կատարենք: Մինչդեռ պէտք է մթերումը կատարել ժամանակին:

Անասնապահութիւնը կը մնայ գիւղատնտեսութեան ամենէն թոյլ կողմերէն մին: Միայն խորհրդային գիւղատնտեսութիւններն են, որ անցեալ տարուան բաղդատմամբ աւելի անասուն ունին, ընդհակառակն հաւաքական և անհատական գիւղատնտեսութեան մէջ անասուններու թիւը պակսած է: Պատճառ՝ երկար և դժուար ձմեռը, կերի պակասը, ևն.: Պէտք է մթերել խոտ,— բերքը լաւ է այս տարի, և յետոյ շինել ախոռներ:

Հայրասպան Օրիորդ Վիօլէթ Նոզիէռ, որուն դատավարութիւնը տեղի կ'ունենայ այս վերջին օրերս, Փարիզի մէջ, իր վրայ հրաւիրելով ամբողջ Ֆրանսայի մամուլը խիստ լարուած եւ սարսռազդեցիկ ուշադրութեամբ մը: Այս աղջիկն էր որ սպաննած է վերջերս իր հայրը, անատոր պայմաններու տակ: Դատավարութեան միջոցին, հայրասպան Վիօլէթ խոստովանած է, որ իր 12 տարեկան եղած ժամանակ լլկուած է հօրմէն եւ զայն սպաննելով լուծած է իր վրէժը: Պաղարիւնութեամբ յայտարարած է ան որ ստոնց որոշած էր սպաննել իր հայրն ու մայրը եւ նոյն իսկ այդ նպատակով 12 հատ քնաբեր դեղ գնած մարտ 28ին:

Երբ գիւղ կը մտնես, կը տեսնես կիսաքանդ, նոր ու խոշոր, լուսաւոր ախոռներ, որոնց շինութիւնը կը ձգձգուի դժբախտաբար:

Հաւաքական գիւղատնտեսութեան մէջ կացութիւնը բարելաւուած է: Արձանագրուած են խոշոր նուաճումներ: Մեր հաւաքական գիւղատնտեսութիւններուն հարիւրաւոր կորիզները, իրենց պետական պարտքը կատարելէ, սերմնացուն զատելէ յետոյ դեռ այնքան պաշար ունին, որ իրենց համար ապահոված են կեանքի լիառատ պայմաններ, մինչև գալ տարուան բերքը:

Պէտք է սակայն արձանագրել, որ խորհրդային գիւղատնտեսութեան մէջ կը տիրէ անկարգապահութիւն, խառնաշփոթութիւն, աշխատաւորներու հոսունութիւն,— խորհրդային գիւղատնտեսութեան մէջ մէկ քանի տարուան ընթացքին, փոխուած են 8 անօրէն, 3 փոխանորդ, 9 գիւղատնտես, 9 հաշուապահ ևն.:

Դարձեալ, պակաս չեն խոտի դէզերը և ցորենի հունձքը այրելու դէպքերը:

Պակաս չեն նոյնպէս այլ կարգի «խայտառակութիւններ»: Ալլահվերդիի բանուորներուն, վերջին մէկ քանի օրուան ընթացքին, կը հրամցուի «վատորակ հաց, սաղացնելու համար պահեստը մնացած փճացած ալիւրը»: Երեւանի մէկ քանի հիւանդանոցներուն մէջ, մինչեւ վերջին օրերս, կը տիրէր աղտոտութիւնը այն աստիճան, որ մակաբոյծները (ոջիլ) հանգիստ չէին տար հիւանդներուն:

Քաղաքի ծառատնկութեան գործը ձախողեցաւ: Փողոցներու շինարարութեան համար 700,000 րուբլի ծախսուելով, հազիւ կրցին կարգի բերել երկու փողոցին կէսը և 26 կամուրջներու փողոցը:

ՄԵԿ ԺԱՄ Ա. ՇԱՀԽԱԹՈՒՆԻԻ ՀԵՏ

Երէկ մեր խմբագրատան մէջ ընդունեցինք փոխադարձ այցելութիւնը հայ մեծ դերասան Պ. Ա. Շահխաթունիի: Առաջին անգամով զինքը չճանչցանք: Որովհետև իր ֆիլմի զինուորական տարազին տեղ, այս անգամ անիկա հագած էր քաղաքացիի տարազ, լոգուարթ գոյնով:

— Իմ խոստումս կատարելու համար եկեր եմ Ձեզ այցելելու:

Մեր ուրախութիւնը եղաւ անսահման:

Ինչքան հպարտ է մարդ, երբ կը տեսնէ իր պաշտած ցեղին մէկ մեծ զաւակը: Ու դարձեալ, ու դարձեալ, ո՜րքան տառապագոյն չափով հպարտ կը զգայ ինքզինքը մարդ, երբ կը խորհի որ ինքը կը պատկանի հարուստ, հզօր և մեծ ազգի մը: Եթէ մեր ժողովուրդը տակաւին չէ կարողացած հասնիլ մեծագոյն ազգի մը դիրքին ու անունին, միւս կողմէ, պարծանքով պիտի յիշենք, որ մեր ցեղը ունեցեր է և ունի, գրական, գիտական և արուեստի կալուած. ներուն պատկանող աշխարհահռչակ եւ անուանի դէմքեր: Պ. Շահխաթունին ատոնցմէ մէկն է:

— Ձեր տպաւորութիւնները, Պ. Շահխաթունի. Դամասկոսէն, Պաալպէքէն, Բէյրութէն:

— Ես երբեք չեմ կարող մոռնալ այն քաղցր և լաւ տպաւորութիւնները որոնք ստացայ Լիբանանէն և Սուրիայէն, մասնաւորապէս այս երկիրներու հայութենէն: Դամասկոսի մէջ ես պատիւն ունեցայ այցելութիւնը ընդունելու տեղւոյն առաջնորդարանին, ուր Ժան-Միքայէն և միւս իմ արուեստակից պաշտօնակիցներս տեսնելէ առաջ փութացած էր նախ և առաջ զիս տեսնելու: «Ես եկած եմ նախ Ձեզ տեսնելու, որովհետև դուք հայ էք և մեծ արուեստագէտ մը: Հայերու մասին ես ամենամեծ համակրանքը ունիմ: Անոնք աշխատասէր, կորովի և հպարտ ժողովուրդ մըն են: Մեծ պատերազմի ընթացքին հայերը ցոյց տուին հիանալի տոկունութիւն, պայքարելու յամառութիւն և պատերազմի դաշտերու վրայ, անոնք կռուեցան մեծ քաջութեամբ և հերոսութեամբ: Հպարտ եմ որ հայու մը՝ ձեզ պէս մեծ արուեստագէտի մը հետ կը տեսնուիմ»:

— Ձեր խաղարկութիւնը ինչպէ՞ս անցաւ անապատին մէջ:

— Շատ դժուար: Նախ շատ նեղուեցայ օդէն, կլիմայէն: Տառապեցայ ուզածիս: Ցետոյ իմ խաղիս բերումով, ես գործ ունէի միշտ կառքի: Երեւակայեցէք՝ որ ուղտով, մենք ստիպուած էինք կառքի շարունակ 300է աւելի զինուած պէտէիններու դէմ:

— Ձե՞ր տպաւորութիւնները այդ ամ զի հայերու մասին:

— Երբեք չեմ մոռնար այն ընդունելութիւնները, խանդավառ, համակրանքի ցոյցերը որոնց առարկայ եղայ իմ ճամբուս վրայ գտնուող հայերէն: Հայեր կային, որոնք եկած էին հեռուներէն, մասնաւորաբար տեսնելու զիս: Սեւազեան, Թմապոց, հայկական քաղցր դիմագծերով՝ այդ հայերը, ուրախ էին, շատ ուրախ՝ զիս տեսնելով: Ես կը մտածէի, բոլոր այդ իմ վտարուն հայրենակիցներուս, և յուզուելով կը համբուրէի անոնց ճակատները: Ու կը խօսէի անոնց: Այո, բոլորովին, բոլորովին տարբեր է այստեղի հայ ժողովուրդը, Փարիզի հայութենէն: Ի միջի այլոց ինծի այցելութեան եկան բազմաթիւ Ֆրանսացի եւ Արաբ բարձր անձնաւորութիւններ, որոնք, բոլորն ալ նպաստաւոր կ'արտայայտուէին հայ ժողովուրդին մասին:

— Ե՞րբ կը վերադառնաք Փարիզ:

— Մէկ շաբաթէն:

— Բայց... Ներկայացո՞ւմ մը, Ձեր մեկնելէն առաջ:

— Այդ պարագային կ'աշխատիմ. Միայն հոս ալ տակաւին մինչեւ սեպտ. վերջը: Կուտամ երկու ներկայացում, Հալէպի եւ Պէյրութի մէջ: Սեպտեմբերի վերջը պէտք է անպայման մեկնիմ Ֆրանսա: Իմ ընկերներս կը մեկնին արդէն շուտով: Եւ եթէ ես կը մնամ հոս աւելի, գաղութին անկեղծ ցանկութեան ընդ առաջ երթալու ջերմ փափաքս է միայն:

***

Ցետոյ Պ. Ա. Շահխաթունի մեզի պատմեց իր Հայաստան գտնուած օրերէն, Սուրիոյ նոր մարզպան Տը Մարթէլի հետ իր ունեցած տեսակցութենէն՝ Հայաստանի մայրաքաղաքին մէջ և արուեստի մասին: Խօսելով արուեստի մասին, Պ. Շահխաթունին ըսաւ.

— Արուեստը ոչ մէկ բռնութիւն, ճնշում չի ճանչնար: Լոյն և իսկական ազատութեա՛ն մէջ միայն Արուեստը կը կատարէ իր բնդհանուր և արդիւնաւոր դերը»:

Պ. Շահխաթունի, «Լա Շաթլէն աւ Լիբան» ֆիլմէն զատ պայմանաւորուած է ուրիշ երկու ֆիլմերու ընկերութեան հետ եւ: «Լա Շաթլէն աւ Լիբան»ը կը ներկայացուի հոգիւ յառաջիկայ փետրուարին:

Ց. Գ.— Կ'իմանանք որ շուտով Պ. Շահխաթունին հայերէն լեզուով պիտի ներկայացում մը տայ, նախաձեռնութեամբ «Համազգային»ին:

Սրբ. Նշան Ազգ. Վարժարան

Ս. Նշան Ազգ. Երկս. Վարժարանը կը վերաբացուի յառաջիկայ 2 Հոկտ. 1934 ին Երկուշաբթի օրը:

Վարժարանը որ կը բոլորէ իր 11րդ. տարին, եղած է արժանի յարգոյ հասարակութեան լայն գուրգուրանքին, որուն արդէն մեծագոյն ապացոյցն է 32—33 շրջանին ցոյց տրուած ժողովրդական օժանդակութիւնը, որով կարելի եղաւ սոյն շրջանի պիւտճէն հաւասարակշռել, բացի նախորդ շրջաններու բացէն: Հոգաբարձութիւնս թէեւ լաւագոյն յոյսերէ մղուած եւ իր ակնարկները սեւեռած դէպի յաջողութեան հորիզոնը, չի կրնար իր վրայ դրուած պարտականութիւնը լիուլի կատարել եթէ չ'գտնէ իրեն համար յենարաններ հայ գիտակից տարրին կողմէ, ամէն հայու վրայ պարտականութեան բաժին կիյնայ իր բաղդակցին և նիւթական այլ և այլ միջոցներով նեցուկ հանդիսանալ ոչ միայն կանգուն պահելու, այլև տարուէ տարի նախանձելի դիրքի մը հասցնելու համար հայ վարժարանը:

Ներքին կարեւոր կարգադրութիւններ եղած են և դիմումներ կատարուած է ապահովելու համար ֆրանսացի այցելու ուսուցիչ մը.

Սակերը փոփոխութիւն չեն կրեր, արդէն բաղդատմամբ ուրիշ վարժարաններու շատ չափաւոր գումար կը ներկայացնեն:

Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ յարգոյ ծնողներէ, որ յանուն սոյն հաստատութեան յառաջդիմութեան, այս տարի տարեթոշակներու վրայ զեղչ պահանջելու սակարկութիւններու տեղի չտան, տրուած ըլլալով որ պիւտճէի հիմը թոշակները կը կազմեն, և սակերու վրայ ըլլալիք զեղչը անխուսափելիօրէն պիտի խախտէ վարժարանին արդէն իսկ մեծ դժուարութեամբ հաւասարակշռուող պիւտճէ. այն ծնողները որ իսկապէս իվիճակի չեն վճարելու, պէտք է պահանջուած զեղչը ապահովեն իրենց հայրենակցական միութիւններէն, նկատի պէտք է առնել որ վարժարանը չունի եկամուտի հաստատ աղբիւրներ:

Արձանագրութիւնները կսկսին 25 Սեպտ. ին:

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Ս. ՆՇԱՆ ԱԶԳ. ԵՐԿՍ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԱՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

«Խորհ. Հայաստանի»(23 օգոստ.) թղթակիցը Դիլիջանէն կը գրէ թէ կարգ մը գիւղային խորհուրդներ (Ջարխէչ, Աղբուլաղ, Վ. Ճամբարա) խորհած իսկ չունեն դպրոցի մասին, երբ հասեր հէն ար դէն դպրոցներու վերաբացման եղանակին: Դպրոցներու նորոգութիւնը կը մը նայ երեսի վրայ: Կ'առարկեն թէ դրամ չկայ: Հիմնական նորոգութեան կը կարօտին Ջարխէչի, Չիբուխլուի, Չայքենդի, Թրու Ջուրի, Վ. Ճամբարակի, Աղբուլաղի, Կարմիր գիւղի դպրոցները: Պէտք է խոստովանիլ, որ դպրոցներու նորոգման գործը եթէ կը կաղայ, պատճառը այն է որ գամ չկայ, ապակի ու երկաթեղէն չկայ: Աղբուլաղի գիւղային խորհուրդի նախագահը, դպրոցը նորոգելու համար բերուած քարերը օգտագործելով սենեակ մը է շիներ իրեն համար: Չիբուխլուի գիւղային խորհուրդի նախագահն ալ դպրոցին սախսնեակները է բռնուեր:

Լաւ է կացութիւնը Աբարանի շրջանին մէջ: Ախուրյանի դպրոցը ունի 220 աշակերտ: Կը պահանջուի 4 ուսուցիչ: Շնորհիւ դպրոցի վարիչ Ն. Ցարութիւնեանի, դպրոցը վերանորոգուած է, դասագիրքերը ստացուած, ինչպէս 670 րուբլի արժէքով գրադարան մը: Դպրոցն ունի 4 հեկտար հող, որ կը մշակուի խնամքով:

ԵԹԷ ԴՐԱՄ ՊԻՏԻ ՂՐԿԷՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Խորհ. Հայաստան» կը հրատարակէ հետեւեալ ազդը, զոր կ'արտատպենք.

Անհրաժեշտ չէ ծրարներ ստանալ արտասահմանէն: Ձեր ուզած բոլոր տեսակի պարէնային եւ արդիւնաբերական ապրանքները կրնաք ստանալ Տորգսինի խանութներէն, այնպէս որ գրեցէք անոնց որ արտասահմանէն ձեզի դրամ կուզեն ղրկել, որպէսզի դրամը փոխադրեն Երեւան, պետական դրամատուն, Տորգսինի հասցեին, արտասահմանեան բոլոր դրամատուներուն միջոցով, ցուցակ ցոյց տալով ձեր հասցէն, անունը, հայր անունը, մականունը: Երբ տեղի ունենայ ձեր անունով դրամական փոխադրումը, դուք կը ստանաք ձեր ուզած ապրանքը մէկ անգամէն կամ մաս առ մաս: Զգալի չափով զեղչուած են արդիւնաբերական եւ պարէնային ապրանքներու գիները: Ապրանքներու վաճառումը կը կատարուի կանխիկ, օտար դրամով, ոսկիէ ու արծաթէ առարկաներով: Ապրանք կարելի է ստանալ Տորգսինի բոլոր մասնաճիւղերէն եւ առեւտրական կայաններէն: Մասնաճիւղեր կան Երեւան, Լենինական, Ղարաքիլիսա, Դիլիջան, Ղամարլու, Վաղարշապատ, Աշտարակ, Ստեփանաւան Նոր Բայազետ, Բաշ Աբարան, Ղափան, Գորիս: Տորգսինի Հայաստանի գրասենեակ, Երեւան Շահումեան հրապարակ թիւ 7—17

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՀՐԱԺԱՐԵՑՈՒԱԾ

Ասկէ առաջ, Շիքակոյի միջազգային մեծ ցուցահանդէսին Ամերիկայի հայոց առաջնորդ Ղեւոնդ Արքեպիսկոպոս, մերժած էր խօսիլ հայկական եռագոյնի ներկայութեան: Անկէ այդ դրօշակը բռնի վար առնել տալէ յետոյ միայն բեմ էր բարձրացած, խօսելու: Այս դէպքը, անհաջիպ ազդուկ, գրգռութիւն եւ խռովութիւն յուզում յառաջ բերաւ ժամանակին Ամերիկայի հայ գաղութին մէջ: Հայ թերթեր լուրջ կերպով հետաքրքրուեցան այս խնդրով, եւ կը հետաքրքրուին դեռ:

Խնդրոյն լրջութիւնը նկատի առնելով Ամերիկահայ երեսփոխանական ժողովը, վերջերս, ձայներու ճնշիչ մեծամասնութեամբ պաշտօնանկ բրած է Առաջնորդ Ղեւոնդ Արք. Դուրեանը: Ժողովուրդին բուռն բազմութիւն մը եւ Ամերիկեան կարեւոր թերթերու թղթակիցներ ներկայ գտնուած են այս ժողովի նիստերուն:

ԻՊՆ ՍԷՈՒՏԻ ՉՈՐՍ ԿԻՆԵՐԷՆ ԵՐԿՈՒՔԸ ՀԱՅՈՒՀԻՆԵՐ...

«The News of the World», Անգլիական շաբաթաթերթի վերջին թիւին մէջ պ. Ուիլիըմ Մէքին, գերեվաճառութեան մասին գրած իր մէկ յօդուածին մէջ հետեւեալը կը պատմէ.—

Իպն Սէուտ երկու քրիստոնեայ կիներ ունի իր հարեմին մէջ:

Ասոնք նախապէս Դամասկոսի մէջ ծախուած երկու հայ գերուհիներ էին, որոնց արժէքին գիտակցելով ճարպիկ վաճառականներ գնած և զանոնք Արաբիա բերած էին: Այս աղջիկները թուրքերու յառաջխաղացումէն փախստական գաղթականներ էին.

Ասոնցմէ մէկը, ամենէն գեղեցիկը Լիբանանէն եկած է: Կ'ըսուի թէ, ան ոչ միայն գեղեցիկ է և մեծ հմայքներով օժտուած, այլև բարձրօրէն ուշիմ է եւ նուիրուած իր ընտանեկան պարտականութիւններուն:

Ան և իր քրիստոնեայ քոյրը թագաւորին բոլոր ճամբորդութիւններուն մէջ կ'ընկերանան անոր: Անոնք մինչև իսկ մտած են իսլամներու ամենէն սրբազան վայրը Մէքքէ:

Այս հայ աղջիկները, որ Իպն Սէուտի չորս կիներէն երկուքը կը կազմեն, պաշտօնական կին ըլլալու աստիճանին բարձրացուեցան, երբ թագաւորին մանչ զաւակներ պարգեւեցին:

Այս քրիստոնեայ կիները այժմ Արաբիոյ ամենէն երջանիկ գերիները կը նկատուին: Բնականաբար անոնք բոլորովին փակ կը պահուին:

ՅԵՏԱՁԳՈՒՄ

«Ճակատամարտ» մարմնամարզական միութեան վիճակահանութիւնը որ տեղի պիտի ունենար Սեպտ. 24ին, յետաձգուած է Հոկտ. 1ին, Կիրակի օր, «Ազատամարտ» ակումբին մէջ:

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Դպրեվանքի Վերատեսուչ Գեր. Շահէ Եպիսկոպոս Գասպարեան Նիւ-Եորքէն պիտի մեկնի Սեպտ. 16ին եւ Անթիլիաս հասած պիտի ըլլայ Հոկտ. 2, Բշ. օր:

Դպրեվանքի ուսանողները նկատի առնելով այս պարագան, պէտք է ներկայ ըլլան Դպրեվանք Հոկտ. 9. Բշ. օր:

ԿՆԻՔ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

1933, Կիրակի, 24 Սեպտ. Նոր Մարաշ

«ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ»Ի ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

Կազմակերպուած Հայ Մարմ. Ատանա Միութեան կողմէ

Հ. Մ. Ատանա ընդէմ «Վասպուրական»ի պահեստին,

կէսօրէ վերջ ժամը 2-30 ին,

Պէյրութի «Ատանա»ն ընդդէմ Դամասկոսի «Ատանայի

կէսօրէ վերջ ժամը 4-ին,

Ժողովուրդի հանգստութիւնը ապահովուած է:

Քաջալերեցէք Հայ մարզիկները

ԱԶԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Հեղինակ ՖԻՕՏՈՐ ՏՕՍԹՈՒԷՎՍՔԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ. ԳԻՐՔ

ՀԵՇՏԱՄՈԼՆԵՐԸ

— Այո, զօրավարին գոլուածին, իսկ „հիմա"— մի' վախցնէք զիս, կ'աղաչեմ: Ո՞ւրկէ լսեցիք— Վստահ եղէք՝ ըսի, թէ ոչ ոքի պիտի ըսեմ, ամէն պարագայի տակ, եթէ պատահմամբ ձեր հօրմէն ուզեն չորս հազար հինգ հարիւր րուբլին և եթէ չկարենայ վճարել զայն, փոխանակ դատարան դիմելու և զինք վարկաբեկելու, ինծի ղրկեցէք ձեր քոյրը (գրած ունիմ), պահանջուած գումարը պիտի տամ իրեն, եւ մէկը բա՛ն չպիտի գիտնայ: — Ա՜հ, ըսաւ, ի՞նչ ստահակ էք եղեր, (չէր սխալեր): Ի՞նչ չար սատանայ: Բայց, տեսէ՛ք... ի՜նչ համարձակութիւն:— Զայրացած մեկնեցաւ, ու հեռացած ատեն, պոռացի թէ անպայման ծածուկ պիտի մնայ գաղտնիքը: Այդ երկու պառաւները, Ակաֆիա և իր մորաքոյրը, իսկական հրեշտակներ էին, կը պաշտէին Քաթիան: Ակաֆիան իր քրոջ պատմեց, վերջը հասկցած, մեր խօսակցութիւնը: Ահա՛ ճիշդ այդ էր իմ ուզածս: Ասոր վրայ, հասաւ նոր հրամանատար մը, ստանձնելու համար ջոկատին հրամանատարութիւնը: Ծերունի հազարապետը հիւանդացաւ, քառասունըօթը ժամ անկողին մնաց, ու չուզեց վերադարձնել դրամարկղը: Բժիշկը կը վստահեցնէ թէ հիւանդութիւնը կեղծ չէ: Բայց ես գիտէի թէ, ընդհանուր քննութիւններէն անմիջապէս վերջը, հազարապետը սովորութիւն ըրած էր անհետացնել գումար մը, որոշ ժամանակի մը համար, փոխ կ'ուտար զայն վաճառականի մը որ չորեքշաբթութեան մէջ կը գնէր զայն, ու տատւոտ մը, ամբողջապէս կը վերադարձնէր հազարապետին: Այս անգամ, վաճառականը չվերադարձուց գումարը: Հազարապետին պահանջքներուն, սահակը պատասխանած էր. «Ձեզմէ բան չեմ ստացած»: Ասոր վրայ խեղճ մարդը փակուած մնաց իր տան մէջ, գլուխը կապած, ճակատին սառ դնել տալով անընդհատ: Բանբեր մը կուգայ, հրամանագրով մը որ կը պահանջէր պետական դրամարկղին յանձնումը ամենաուշը երկու ժամուան մէջ: Հազարապետը խաչ կը հանէ գրքին վրայ, սանդուղ կ'ելլէ, ու կ'ըսէ թէ իր համազգեստը պիտի հագնի, իր խուցը կը վազէ, կ'առնէ որսի հրացանը, փամփուշտ մը կը դնէ մէջը, կը մերկացնէ աջ ոտքը, փողը կը կրթնցնէ իր կուրծքին ու ոտքովը կը խարխափէ չնիկը շարժելու համար: Բայց Ակաֆիա, որ կասկած մը ունեցած էր, ներս կը մտնէ գաղտագողի, ետեւէն կը նետուի իր վրայ և ուժգնօրէն իր թեւերուն մէջ կը սեղմէ զինքը, հրացանը կը մեկնի առանց մէկուն դպչելու: Աղմուկին վրայ կը վազեն, կը զսպեն հիւանդը.... Այդ ժամուն, իրիկուն կ'ըլլար, տունն էի, դուրս պիտի ելլէի երբ դուռը յանկարծ բացուեցաւ, ու առջեւս, իմ տանս մէջ, իմ սենեակիս մէջ երեւցաւ Քաթերինա Իվանովնան: Ո՛չ ոք տեսած էր զինքը: Ասիկա գաղտնիք մը կրնար մնալ ամենու՛ն համար ալ: Անմիջապէս հասկցայ թէ ինչի՛ վրայ է խնդիրը: Ներս կը մտնէ, չեշտակի կը նայի աչքերուս, իր մթին ակնարկը կը փայլէր վճռականութեամբ, լրբութեա՛մբ նոյնիսկ: Բայց իր շրթներուն պըրկումը վարանում կ'արտայայտէր: «Քոյրս ըսաւ ինծի թէ չորս հազար հինգ հարիւր րուբլի պիտի տայիք ինծի եթէ անձամբ գայի... զանոնք առնելու.... Ահա՛ եկայ, տուէ՛ք»: Կը հեւար, իր ձայնը մարեցաւ յանկարծ: Ալիոշա՛, մտիկ կ'ընե՞ս: Կը քնանա՞ս կարծեմ:

— Միթիա, գիտեմ որ ամբողջ ճշմարտութիւնը պիտի ըսես ինծի ըսաւ Ալիոշա յուզումով:

— Ամբողջ'ը պիտի ըսեմ, վստահ եղիր: Շինծու բանի չպիտի պատմեմ Աստուծոյ մասին ես եղաւ Գարամազովի մտածում մը.... Օր մը, եղբայր, մօղէս մը խածաւ ձեռքս, ամառնային օր ջերմ ունեցայ: Այդ վայրկեանին ալ մողէս մը խածաւ զգացի ինքզինքս, կը հասկնա՞ս: Զննեցի Քաթերինա Իվանովնայի դէմքը: Գիտեմ թէ որքան գեղեցիկ է ան: Բայց այդ ժամուն, գեղեցիկ էր ան իր հոգիին մեծութեամբ, ու ես, այդ համակերպած, այդ անձնաւորաց կնոջ քով շատ պզտիկ կ'զգայի ինքզինքս: Ու ան ինծմէ կախում ունէր ամբողջապէս, մարմի՛նով ու հոգի՛ով: Մողէսին խածուածքը, այնքան զօրաւոր եղաւ որ կարծեցի թէ պիտի մեռնէի: Անտարակոյս, յաջորդ օրն իսկ պիտի երթայի խնդրելու Քաթերինա Իվանովնայի ձեռքը, ու ոչ ոք բան մը պիտի հասկնար: Բայց, լսեցի որ ձայն մը կը պոռար ներքէս. «Վաղը սպասաւորի մը միջոցաւ պիտի վռնտէ՛ քեզ» Դիտեցի զինքը: Այո՛, ձայնը ճիշդ կ'ըսէր: Զայրոյթը համակեց զիս: Փափաքը ունեցայ գործադրելու կարելի ամենատարօրին արարքը, այսինքն դիտել զինքը, հեգնօրէն ժպտիլ, ու կծու շեշտով մը ըսել իրեն. «Չո՞րս հազար: Բայց կատակ էր ըրածս: Թեթեւօրէն կը շարժիք, օրիո՛րդ: Հարիւրներ երկու աւելո՛ւ, թերեւս, հաճոյքո՛վ նոյն իսկ, բայց, չո՛րս հազար, չո՛րս հազար րուբլի սի՛ն խնդրի մը համար: Ի զուր եկած էք»: Կը տեսնէ՞ս, այն ատեն պիտի փախէր, բայց ատիկա պիտի ըլլար սատանայական, և ի՜նչ գեղեցիկ վրէժխնդրութիւն: Ո՛չ մէկ կին այդքան ատելութեամբ դիտած եմ: Այո՛: խաչին վրայ կ'երդնում թէ ճշմարիտ է ըսածս, չորս կամ հինգ երկվայրկեան, դիտեցի զինքը ատելութեամբ, այն ատելութեամբ որ սէրէն, ամենակատաղի սէրէն ուրիշ բանով մը բաժնուած չէ այլ եթէ մազով մը միայն:

(38) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՀՌԵԼԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ
5000 ԶՈՀԵՐ, ՄԵԾ ԱՒԵՐՆԵՐ

Շանկհայ 20 սեպտ.— Չէյունկէն ստացուած յուպտած հեռագիր մը կը տեղեկացնէ թէ Նանճանգի հիւսիսային շրջանին մէջ 23էն մինչեւ 31 օգոստ. տեղի ունեցած երկրաշարժները պատճառ եղած են 5000 մարդկային կեանքերու կորուստին։ Հօ-Մին գետը յանկարծ դուրս ելած է հունէն. հեղեղումներ հոսանքներ ողողելով 180 մղոն տարածութիւն մը Սունկփանի եւ Մովչովի միջեւ, անասնական վնասներ պատճառած է։ Հոպութսի փլած քարերուն եւ լաւային հոսանքին տակ թաղուած է Թաթինկ գիւղը եւ իր բնակիչներէն 1000 հոգի։ Ծայրը հսկայ զանգուած մը ինկած է ատրիկանատան վրայ, որուն մէջ գտնուող բոլոր ատրիկանները մահացած են։ Ուրիշ գիւղեր, փլատակներու տակ թաղուած են բազմահազար բնակչութիւն։

Իսմէթ Փաշա Մահափորձէ Կ'ազատի

Սթանպուլ 21 սեպտ.— Իսմէթ փաշան Սեֆի-ալէն Էնկիւրի առնող կառախումբին անցքէն երկու ժամ առաջ նշմարուեցաւ որ երկաթուղային գիծերը քակուած են Իզմիթի մօտ։ Շնորհիւ ձեռք առնուած զգուշական միջոցներու, կարելի եղաւ շուտով վերահաստատել գիծը եւ առաջքը առնել կառախումբին եւ ճամբորդներուն սպառնացող վտանգին։ Ոստիկանութիւնը եւ ատրիկանները բազկացած յանձնախումբ մը քննութիւններ կը կատարէ։

Սրտքի Փաշա Հրաժարած

Գահիրէ 22 սեպտ.— Սրտքի փաշայի դահլիճը հրաժարեցաւ։

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ
ԵՒ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋԱԶԳ. ՀԱԿԱԿՇԻՌԸ

Փարիզ 21 սեպտ.— Բացի Գերմանիայէն, բոլոր երկիրներու կողմէ պատերազմ. ուժերու կրճատումին իբրեւ անհրաժեշտ միջոց նկատուող միջազգ. հակակշռի հարցը ներկայիս գլխաւոր խորհրդակցութեան նիւթ եղած է Ֆրանսայի եւ Ամերիկայի միջեւ, ու պ. Տէյվիսի մտերիմները նկատել կուտան թէ ամերիկ. թէզը բաւական մօտ է ֆրանսականին։ Գոյութիւն ունեցող մի քանի տարակարծութիւնները՝ անկախ եւ պարբերական հակակշռի մը սկզբունքէն աւելի՝ կը վերաբերին այդ հակակշռի եղանակաւորումին, եւ երբեք չեն հակառակիր Ֆրանսայի կողմէ տրուած բնական ժամանակաշրջաններուն։ Ընդհ. պայմանագրութիւնը չյարգելու պարագային՝ նախատեսուած պատժական միջոցները Ամերիկայի կողմէ կը նկատուին աւելի Եւրոպական երկիրներուն համար կարեւորութիւն ունեցող հարց մը։ Եթէ, ինչպէս կը թուի, ընդհ. պայմանագրութիւնը նկատի ունեցող Ամերիկայի մասնաւոր հանգամանք, Ուաշինկթընի մասնակցութիւնը չպիտի բախի անյաղթելի դժուարութեանց։ Սպասելով ցարդ տեղի ունեցող խորհրդակցութեանց ճշգրիտ արդիւնքին, պ. Տէյվիս յետաձգած է Հռոմ եւ Պերլին կատարելիք իր ճամբորդութիւնը ու պիտի մեկնի ուղղակի Ժընեւ, այդտեղ տեսակցելու համար գերման. եւ իտալ. պատուիրակութեանց հետ։

Անգլիոյ ընթացքը

Լոնտոն 21.— Անգլիոյ քաղաք. շրջանակները որոշ բացատրութիւններ կուտան՝ Զինաթափութեան հարցին մէջ Անգլիոյ բռնելիք ընթացքին մասին։ Անգլիա կ'ընդունի հակակշռի ինչպէս նաեւ քննութեանց պարբերականութեան սկզբունքը։ Կը մնայ կարգադրել ա.— Հակակշռի գործելակերպը, բ.— Փորձի պայմանաժամին երկարութիւնը, գ.— Այդ պայմանաժամի լրանալէն յետոյ գործադրելի կրճատումներու քանակը։ Այս 3 կէտերու մասին վերջնական որոշում մը պիտի տայ այսօրուան նախարարաց խորհուրդը։

Պատերազմական պարտքերը

Ուաշինկթըն 21 սեպտ.— Հոկտեմբերին, Անգլիոյ եւ Ամերիկայի միջեւ պատերազմ. պարտքերու շուրջ տեղի ունենալիք վիճաբանութեանց միջոցին շատ հաւանաբար խնդրոյ առարկայ պիտի ըլլայ նաեւ սթէրլինի եւ տոլարի արժէքազրկումին հարցը։ Էնֆլասիոնի կողմնակիցներուն պահանջին հակառակ, պ. Րուզվէլթ կը հակառակի նոր թղթադրամ արտահանելու ծրագրին, բայց իրազեկ շրջանակներ կը հաւատան թէ նախագահը համամիտ է տոլարի արժէքազրկումին։

Լոնտոն 21 սեպտ.— Ուաշինկթընի մէջ, պատերազմ. պարտքերու նախնական բանակցութիւնները վարելու պաշտօնով ամսոյ 27ին դէպի Մ. Նահանգները պիտի ուղեւորուի պ. Լէյթ Ռոս, Սըր Լինտսէյի ճամբորդելիք նաւով։

Մ. Նահանգներու Ազգ. վերականգնումը

Ուաշինկթըն 21 սեպտ.— Նոյնիսկ պ. Րուզվէլթի բարեկամները կը պահանջեն որ անմիջապէս իրականացուի տոլարի արժէքազրկումը, ոսկին տոլարին հետ բաղդատելով։ Ընկերուտական Թոմաս, կը յայտարարէ թէ վարչութիւնը կը մերժէ իրագործել էնֆլասիոնը։ Հոկտեմբերին մէկ միլիոն գործաւորներու, ագարակատէրներու եւ նախկին զինուորներու գլուխը անցած, պիտի քալէ մայրաքաղաքին վրայ։ Այս յայտարարութիւնը միանգամայն խիստ պատասխան մըն է՝ հարաւ. նահանգներու 200 պատուիրակները ընդունելու նախագահական մերժումին։

ՔՈՒՊԱՅԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ
Համայնավարութիւնը Յաղթական

Հավանա 21 սեպտ.— Ընդհ. կացութիւնը չափազանց վատթարացած է։ Բազմաթիւ գործարաններ անցած են՝ համայնավար ծզտում ունեցող բանուորական կոմիտէներու տիրապետութեան։ Զրոյց կը շրջի թէ նախագահ Սան Մարթէն հրաժարած է, բայց այս լուրը ցարդ չհաստատուեցաւ։ Բոլոր կուսակցութիւնները ուշիուշով կը քննեն նախագահի հրաժարումին հարցը։ Կառավարութիւնը մեծ դժուարութեամբ հազիւ տէր կը մնայ կացութեան։ Համայնավարները պահ մը գրաւեցին զանազան թերթերու խմբագրատունները, սակայն բանակը յաջողեցաւ արտաքսել զանոնք։

Մանչուրիա նորէն կը սպառնայ Ռուսիոյ

Թարպինէն անգլ. թերթերու եկած հեռագրի մը համաձայն, Մանչուքօի կառավարութիւնը բողոքի նոր ծանուցագիր մը տուած է Ռուսիոյ, սահմանային վերջին միջադէպերուն մասին։

Ծանուցագիրը կը կրկնէ օգոստ. 11ի հաղորդագրութեան պայմանները, որոնցմէ մասնաւորաբար կը պահանջուէր որ Ռուսիա վերադարձնէ Զէկայի առեւանգած 10 ճերմակ Ռուսերը, պատժէ յանցաւորները եւ ներողութիւն խնդրէ։

Ծանուցագիրը կը շեշտէ թէ այս պայմաններուն մերժումը կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ։

⁂ Փօկրանիչնայայի արեւմուտքը, յանդուգն առեւանգում մը կատարուած է։ Աւազակները գիծէն հանած են շոգեկառք մը, գերի բռնած են Մանչու պահակազօրքը, բոլոր ճամբորդները եւ պաշտօնեաները եւ իրենց հետ լեռը տարած։

Ճափոն կը զինուի

Ճափոնի պատերազմ. նախարարը Աթէքի հեռաւոր առաջարկները ըրած է իր կառավարութեան.—

1. Ճափոն պէտք է դիրք բռնէ, որովհետեւ Մանչուրիոյ հետ իր կնքած պաշտպանողական եւ յարձակողական զինակցութիւնը նոր պարտաւորութիւններ կը դնէ իր վրայ։ Ցեղոյ Մ. Նահանգներու ազդեցութեամբ, Հարաւ. Չինաստանի մէջ կը հաստատուին օդային կայաններ որոնց դէմ Ճափոն պաշտպանելու է ինքզինքը։

2. Նոր մարտանաւեր շինելու է, որպէսզի Ճափոն կարենայ դիմագրաւել կացութեան փոփոխութիւնը։

3. Ճափոն պէտք է պատրաստ ըլլայ շարունակել նաւային սպառազինումի մրցումը, երբ նաւային յառաջիկայ խորհրդաժողովը ձախողի։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ՄԱՐԱՇ ԹԱՂԻ
ԹԱՂԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը շաբաթ առաջ, «Նոր Մարաշ» թաղին մէջ կատարուած էր թաղականական ընտրութիւն, հսկողութեամբ Ազգային Վարչութեան կողմէ նշանակուած ընտրական յանձնաժողովի մը։ Թաղեցիներու ստուար մեծամասնութիւն մասնակցած է ընտրութեան եւ նշանակուած էր վաւերացուցած օրինաւորութիւնը կատարուած ընտրութեան։

Այսքանը տաս յաւ։

Սակայն, կարգ մը մասնակի զանգատներ ներկայացնելով, Քաղ. Ժողովը կը ձգձգէ վաւերացումը օրեր ու շաբաթներ եւ ի վերջոյ, չես գիտեր ինչ հաշիւներէ մղուած, հարկ կը տեսնէ քննութեան մը եւ իր անդամներէն երեքին պաշտօն կուտայ քննութեան տեղեկագիր ներկայացնել ժողովին։ Տեղեկագիրը կը պարզաբանէ եւ որեւէ կը հասկցուի որ ընտրութիւնը բեկանելու պատճառներ չկան։

Ասով ալ չի գոհանար ժողովը եւ դարձեալ կը շարունակէ ձգձգումը եւ կորոնք. որպէս միջին ճամբայ, «դժգոհ»ներու կողմնակիցներէն երկու հոգի աւելցնել ընտրուած մարմնին վրայ, ինչ որ կը հանդիպի բուռն ընդդիմութեան։

Այժմ չենք ուզեր ասկէ աւելի բան մը գրել, չի դժուարացնելու համար Քաղ. ժողովի գործը, որուն հեղինակութիւնն ու շահը կը պահանջէ՝ կամ վաւերացնել օրինաւորութեան սահմաններուն մէջ ժողովրդական ստուար մեծամասնութեան քուէով ընտրուած թաղականութիւնը, կամ, եթէ հաստատուած է որ ապօրինութիւններ կան՝ բեկանել ընտրութիւնը։

ՏԻԿԻՆ ԲՈՆՍՕ ՄԵՐ ՄՕՏ

Նախկին Բարձր Գոմիսէրի Տիկինը Հինգշաբթի օր Պէյրութ ժամանեց «Մարիէթ Փաշա» նաւով։ Բազմաթիւ պաշտօնատարներ եւ Տիկիններ մինչեւ նաւ գացին, բարի գալուստ մաղթելու նորանոր այցելուին։

Նոյն նաւով Պէյրութ ժամանեց Բարձր Գոմիսէրութեան Հալէպի ներկայացուցիչ՝ Պ. Լավասըր։

ԱՆՀԱՅՐԵՆԻՔ ՄԱՐԴԸ

Երէկ խառն Դատարանի առջեւ ներկայացաւ դատավարութիւնը ռուս Կրէկուար Տօզանի։ Այս մարդը կ'ամբաստանուէր առանց անցագրի հով. երկիրներ մտած ըլլալու յանցանքով։ Բացի այդ ան ներկայացած չէր ընդհանուր ապահովութեան, հովանաւորեալ երկիրներէն մեկնելու հրամանէն վերջ։

Դատարանի առջեւ Կրէկուար հեկեկալով լացաւ եւ յայտարարեց որ ինք հայրենազուրկ է եւ օրապահիկի մը համար կ'աշխատի երկրաչափ Գիգերովի մօտ։ Ան աւելցուց նոյն իսկ թէ՝ եթէ մահով պատժեն զինք չի վերադառնար Ռուսիա, որովհետեւ հոն կը մեռցնեն զինք։

Դատաւորները տաս զգացուեցան եւ ազատ արձակեցին զայն անմիջապէս։

Սակայն, Կրէկուար դարձեալ պիտի իյնայ ոստիկանութեան ձեռքը եւ պիտի բերուի դատարան, որովհետեւ ոչ ինքնութեան թուղթ ունի եւ ոչ ալ անցագիր, իսկ ամենէն ցաւալին՝ հայրենիք չունի։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԶՈՀԵՐԸ

Լիբանանի սահմաններուն մէջ, 1933ի օրջանին ինքնաշարժի արկածներէ սպաննուողներուն թիւն է 63 հոգի։

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐ. ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՏԵՍԿ. ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ
1933 ՕԳՈՍՏՈՍԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ
Հ Ա Մ Ա.

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ.— Ձմեռնային հունձքերու քաղը լրացած է։ Ծովեզերեայ քաղաքներէն ոչ մէկ պահանջ կայ արտածումի համար, հակառակ գիներու 20—25 առ հարիւր անկումին, նոր բերքերը չեն ծախուիր։ Գարիի գինը անհամեմատ իջած է։ Ամառնային հունձքերը այս տարի մեծ բաց մը ցոյց կուտան։

ՈՉԽԱՐ — ԿԱՐԱԳ — ԲՈՒՐԴ.— Օգոստոսի ընթացքին, որոշ ոգեւորութիւն մը տեսնուեցաւ արջառի հրապարակին վրայ։ Այս պարագան կարելի է բացատրել ծովեզերեայ քաղաքներու եւ դրացի երկիրներու ներկայացուցած պահանջներով։ Ասով հանդերձ գիները համեմատաբար թոյլ են։

Նոյնպէս ոգեւորութիւն կը տիրէ հալած կարագի հրապարակին վրայ, սակայն գիները քիչ նպաստաւոր են։ Միայն գաւառներէն են որ գնումներ կը կատարեն։ Պակաս է տեղական սպառումը։ Նաեւ ցարդ չի ճանչցուած «Քօֆօս»ի իւղ կը գործածեն։

Բուրդի հրապարակը կայուն է եւ գիները անփոփոխ կը մնան։

ՆՈՒՍԻՏՐԱԿԱՆ.— Նախատեսութեանց հակառակ, Օգոստոսի ընթացքին չափազանց կայուն էր առեւտրական հրապարակը։ Արմտիքի արտածումով նշանաւոր Համան այսօր գրեթէ ապսպրանք չ'ըստանար, անա թէ ինչու զգալի համեմատութեամբ իջած է բոլոր երկրագործ. նիւթերուն գինը։

Հ Ո Մ Ս

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ.— Բոլոր օրջաններու մէջ արդէն լրացած է սոխի քաղը։ Արդիւնքը կարելի է որ 10 հազար քոնէն աւելի ըլլայ։ Արտասահմանէն ոչ մէկ ապսպրանք կ'ստացուի։

Ամառնային ցանքերու քաղը պիտի կրնայ կատարուիլ մէկ ամիսէն։ Եգիպտացորենի բերքը անցեալ տարուանէն աւելի արդիւնաւոր է։

ԱՐՈՒՍՏԱԿԱՆ.— Արտածումի շարժումը աւելի կարեւոր եղած է քան Յուլիսին, սակայն տաս աւելի ետ կը մնայ անցեալ տարուայ նոյն օրջանին հետ բաղդատելով։ Թուրքիայէն դրկուած արմտիքի կարեւոր մէկ մասը ծախուած է Հալէպի Համայի եւ Հոմսի մէջ։ Կը կարծուի թէ յետեւեալ ապրանքը մաքսանենգներու միջոցաւ Սուրիա մտցուած է։

Այս տարի բուրդի ընդհանուր արտադրութիւնը եղած է 250 քոն եւ ծախուած է քիլոն 14 ս. դ. հասով։

ՆԵՐԱԾՈՒԱԾ է

4,000	սնտուկ	պէնզին
4,000	»	քարիւղ
1,000	»	ծխախոտ
500	»	օճառ
10.000	քիլօ	արուեստ. մետաքս
2.800	»	բեհեզի նիւթեր
270	հակ	բամպակի թել
80	քոն	շաքար
25	քոն	բրինձ
3	քոն	սուրճ

ԱՐՏԱԾՈՒԱԾ է

20.000	«քէֆիէ»
500	քոն ցորեն
50	քոն սիսեռ
50	քոն ոսպ
50	քոն ոլոռն։

ՍՈՒԼԹԱՆ ՐԵՇԱՏԻ ՏՂԱՆ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ
ԿԵՂԾ ԻՇԽԱՆԸ ԲԱՆՏ ԿԱՌԱՋՆՈՐԴԻ

Թրիփոլիէն կը գրեն «Էլ Նիհար»ի.— Ինքզինք Թարբուշի Րամատան Մուսթաֆան գործ եւ անկում, տարուկ կը մտածէ միջոց մը գտնել դրամ տանելու եւ զեղխօրէն ծախսելու համար։ Վերջապէս ճար մը գտաւ։ Մեկնեցաւ գիւղերը եւ հոն ինքզինք ներկայացուց Սուլթան Րեշատի տղան Իսկան Էմիր Իզզէթ խան։ Գիւղացիները հաւատացին, նոյն իսկ գիւղերու երեւելիները չի նկատեցին ոեւէ կեղծիք։

Վերջը, կեղծ էմիրը անցաւ հարաւային Լիբանան եւ գիւղէ գիւղ պտտելով եւ մեծ պատիւներու արժանանալով հասաւ Ճէպէլ Տրիզ։ Հիւր եղաւ Ապտիւլ Ղաֆար Ատրաշին։ Այս մարդը որ յայտնի ցեղապետ մըն է, տաս զգացուեցաւ Սուլթանի տղուն այդ վիճակէն եւ 10 Օսմ. ոսկի նուէր տուաւ անոր։

Րամատան Մուսթաֆ չի գոհացաւ այդ դրամով եւ տաեւրէն նուէրներ ստացաւ։ Ի վերջոյ կրկին վերադարձաւ Աքքար եւ հոն սկսաւ շռայլօրէն ծախսել։ Սակայն իր այդ ընթացքը ուշադրութիւնը հրաւիրեց Աքքարի ժանտարմայի հրամանատարին եւ հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ։ Երեւան ելաւ կեղծիքը եւ «էմիր»ը առաջնորդուեցաւ բանտ։

ԻՐԱՐ ԿԸ ՍՊԱՆՆԵՆ
ԱՆՆՇԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ՄԸ

Շուէյֆաթի մէջ, Քէմէր Րաֆա Հայտար գտնուած է սպաննուած վիճակի մէջ։ Ցետաքննութեան յայտնի եղած է որ ոճրագործը անոր ազգականներէն Մուհամմէտ Հայտարն է։

Ոճիրը գործուած է հետեւեալ պարագաներու տակ.

Ժանտարմայի հրամանատարութիւնը դատարանէն հրամանագիր մը ստացած էր ձերբակալելու համար Քէմէր Հայտարը։ Ժանտարմաներ չի կրցան գտնել զայն։ Իր ազգականներէն Մուհամմէտը գտան եւ անոր յանձնարարեցին որ գտնէ Քէմէրը։ Մուհամմէտ խոստացաւ հաղորդել անոր հրամանը։ Մուհամմէտ կառնէ այդ կոչնագիրը ժանտարմաներէն եւ համաձայն իր խոստումին կը ներկայացնէ Քէմէրին։ Այս վերջինը տաս կզգացուի եւ կը բարկանայ թէ՝ ինչո՞ւ առած է այդ թուղթը։ Մուհամմէտ եւս իր կարգին կը բարկանայ եւ կ'սկսի կռիւ մը երկուքին միջեւ։ Քիչ վերջ կը դադրի կռիւը եւ Մուհամմէտ կոչնագիրը կը վերադարձնէ ժանտարմային։

Առջի օր, սակայն, վերստին կռիւ մը կ'սկսի անոնց միջեւ եւ որու միջոցին Մուհամմէտ կ'սպաննէ Քէմէրը։ Կռիւը տեղի ունեցած է գիւղէն դուրս, դաշտին մէջ։

Մուհամմէտ կը ձերբակալուի։

ՃԱՄԲՈՒՆ ԱՐԿԱԾ

Ներր քաղին մէջ, Սուրէն Պօղոսեան անուն Հայու մը վարած մօթօսիքլէթը կոխկրտած է Մարթի Մարթիրոսեան անուն տղեկ մը, որ վտանգաւոր վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուած է։

ՕՏԱՐԱՀՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒԸ

Լիբանանի մէջ բնակութիւն հաստատած օտարներուն թիւը ընթացիկ ամսու սկիզբին կը հասնէր 60 հազարի. այս օտարահպատակներուն մեծագոյն մասը կը գտնուի Պէյրութի մէջ։

ՊԱՐՍԻԿ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԱԶԱՏ ՆԱԽԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Մեր պաշտօնակիցներէն մէկուն հետ ունեցած տեսակցութեան միջոցին Պէյրութի պարսիկ ընդհանուր հիւպատոսը՝ Միրզա Միր Ալի Խան Հիւմախուն հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է.

«Պարսիկ կառավարութիւնը որոշեց թրանզիթի երկու կայաններ հիմնել, մին Լիբանանի (Պէյրութ), միւսը Սուրիոյ (Ալէքսանտրէթ) մէջ։ Պէտք եղած ձեւակերպութիւնները պիտի կատարէ, նոր Բարձր Գոմիսէրի ժամանումէն անմիջապէս ետք»:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐԱՀԱՍԱԿ ՄԱՐԴԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Աշխարհի բարձրահասակ մարդոց միջեւ երէկ մրցում մը կատարուէր, անկասկած առաջնութիւնը պիտի տանէր պարսիկ Զիա Խան որ 3 մէտր 27 սանթիմէտր հասակ ունի։ Երեքշաբթի երեկոյեան օր Պէյրութ ժամանեց ու իջեւանեց Օրէլ Պոսֆոր պանդոկը, որուն առջեւ՝ ոստիկաններ մեծ դժուարութիւն կը քաշեն, հետաքրքիրներու ամբոխը ցրուելու համար։

ՖՈՒԹ—ՊՈԼ

Այս Կիրակի, 24 Սեպտ.ին Դամասկոսի Գամ.Միութեան «Կովկաս» ֆութ-պոլի խումբը կը մրցի Պէյրութի «Ազատամարտ» խումբին հետ։

Ի ՆՇԱՆ ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Պր. Միհրան Ցամատեան Պր. Սարգիս Խաչատուրեանի դառնագին մահուան առթիւ, իբրեւ ցաւակցութեան 200 Սուրիական դահեկան կը նուիրէ Մամըլէքէթի ազգային բուժարանին։

Ստանալ խմբագրութենէս:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Լաթաքիայէն Պ. Ցարութիւն Ասըրեան, Պ. Սարգիս Խաչատուրեանի դառնագին մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի 50 Սուրիական դահեկան կը նուիրէ Մամըլէքէթի բուժարանին։

Ստանալ խմբագրութենէս:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ի նպաստ Մամըլէքէթի գործիքներ գնելու Ֆոնտին Պր. Նշան Զէյվէեան կը նուիրէ 200 Սուրիական դահեկան իսկ Օր. Սրբուհի Պչագճեան 100 Սուրիական դահեկան։

— Տիկին մը 100 Սուրիական դահեկան կը նուիրէ Մամըլէքէթի ազգային բուժարանին։

Ստանալ խմբագրութենէս:

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրամ	401
Անգլիա.	»	394
Տոլար	»	82
Թրքական	»	59
Պանք Օթթոման		138
Իտալական Լիր 100		675
Յունական Տրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		619
Ֆրանս. »		496
Օսման. »		552
Արծաթ մէճիտ		21
Քրէտի Ֆոնս. Ա. Ֆ.		609
» » Բ. »		333
» » Գ. »		319

Սէնթրեան եղբարք Բիւ Ֆօշ
Թէլէֆոն՝ 5-19

— 168 —

— Հաւատացէք որ այդպէս է, դուք չէք սխալվում պատուելի պարոն, պատասխանեց քաւոր Պետրոսը մի առանձին ջերմեռանդութեամբ։— Երբ յաջողութեամբ կը վերադառնաք ձեր հայրենիքը, իսկոյն կը տեսնէք իմ ձեռքի օրհնութիւնը, դուք այդ գոհարներից մի քանիսը կ'ընծայէք Բուխարայի էմիրին և նա անպատճառ կը տայ ձեզի մի քանի գաւառների նահանգապետութեան պաշտօնը և գուցէ ձեզ իւր վէզիրը նշանակէ։

Բուխարեցին սկսեց ուրախ ուրախ ծիծաղել։ Դուցէ այդ իսկ նպատակով գնեց նա գոհարները։

Քաւոր Պետրոսը (այսինքն խորասանցի ակնավաճառ Մուշտաղի Մուհամմէտ Դուլի ազան) բարի գիշեր ասելով, հեռացաւ։ Ես չիբուխը ձեռքումս հետեւեցի նրան։

Դրսում եղանակը բոլորովին փոխուել էր։ Անձրեւը հեղեղի նման թափվում էր, այդ պատճառով փողոցներում մարդիկ հազիւ էին երեւում։ Գիշերը այնքան խաւար էր որ եթէ մատդ կոխելու լինէիր մէկի աչքը, նա չէր տեսնի։

Քաւոր Պետրոսը հրամայեց ինձ հեռուից հետեւել իրան։ Նա գտաւ նոր վարձուած խաթար ծառային բաղանիքից վերադարձած, սպասում էր խանութի դրանը։ Ազան նրան ներս տարաւ։ Ճրագները վառուեցան։

Այդ միջոցին ես անցայ խանութի դռնից, ծառան տեսաւ ինձ և ճանաչեց։ Իմ այնօրուայ վկայութիւնը նրա հաւատարմութեան վերաբերութեամբ, երեւում էր, այնքան գրաւել էր նրա սիրտը դէպի ինձ, որ խեղճը մտածեց մի բանով երախտամատոյց լինել։ Նա չկամեցաւ որ ես անձրեւի տակ մնայի, հրաւիրեց իւր մօտ։ Ես հրաժարուեցայ պատասխանելով, թէ չեմ կարող ներս մտնել, գուցէ նրա աղային հաճելի չէր լինի այդ։ Նա ասաց, որ այդ մասին աղայից թոյլտուու-

— 165 —

կողպեց խանութը, և իւր երկայն չիբուխը թամբաքուի քսակի հետ տալով ինձ, ասաց.— Հետևի՛ր ինձ,

Արեւը վաղուց մայր էր մտած, փողոցներում վառվում էին ճրագները։ Բազմութեան աղմկալի անցուդարձը փոքր ինչ դադարել էր։ Ես այդ գիշեր փոխել էի արդէն պար ածողի մուշտակը, և հագած ունէի պարսիկ սպասաւորի հագուստ։ Քաւոր Պետրոսի երկայն չիբուխը ձեռքիս բռնած, նրա ետևից գնալով, ես կատարում էի այն տեսակ սպասաւորների պաշտօնը, որոնք արևելքում միայն չիբուխ կամ ղէյլան են պատրաստում իրանց պարոնների ծխելու համար, և մի տեղ գնալու ժամանակ հետևում են նրանց։

Քաւոր Պետրոսը մտաւ մի բուխարեցի վաճառականի մօտ։— Համեցէք, համեցէք ասելով, նրան նստացրին սենեակի ամենապատուաւոր տեղում։

Ես իսկոյն պատրաստեցի չիբուխը, և մատուցանելով իմ պարոնին, խոնարհութեամբ կանգնեցի սենեակի մի անկիւնում, դրան մօտ, և ձեռքերս սրտիս դրած, սպասում էի, մինչեւ նա ծխէ ու վերջացնէ։

Բուխարեցին մի երիտասարդ վաճառական էր, որ բերել էր ահագին քանակութեամբ Բուխարայի թանկագին մորթիք, մետաքս և զանազան տեսակ ասիական ապրանքներ։ Իւր վաճառքները ծախած եւ վերջացրած լինելով նա միտք ունէր նրանց փոխարէն գընել իրանց երկրին յարմար մի քանի տեսակ եւրոպական և Ռուսաստանի ապրանքներ, յետոյ վերադառնալ իւր հայրենիքը։

— Բերեցի՞ք, հարցրեց նա քաւոր Պետրոսից։

Քաւոր Պետրոսը հանեց իւր ծոցից մի արծաթեայ տուփ ասելով։— Երդվում եմ Օմարի և Աբուբաքրի գլուխներով, որ ոչ Սուլթանը և ոչ պարսից Շահը չու-

ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՈՃԵՐ

ԴԻՒՐԻՆ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընդհակառակը շատ անգամ ալ չափազանց վնասակար են — Բիլ ակս քասիրան եքուն սապապ ծարարա քապիր

Գզբիկները պէտք չէ սիրեմ երբան — Էլ կվլապ մա լեզիմ իրքին լի սիքեմա

Սինէմա Ալֆօնս

21 Սեպտեմբերէն մինչեւ 27 Սեպտ. կը ներկայացուի դպրոցականներուն կեանքէն առնուած խիստ հետաքրքրական սիրային ֆիլմը:

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՊԱՆԴՈԿԸ
HOTEL DES ETUDIANTS

ՏՈՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat Նախկին Interne եւ այժմ մնայուն *ՄԱՍՆԱԳԷՏ* բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի *ԱԶՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽԻ* հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 3—6 իր գրասենեակին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով:

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՐԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ-կերպասավաճառը հաստատած է մասնաճիւղ մը Պէյրութ, Սուգ-էլ-Նուրիէ:

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու նորագոյն տեսակները եւ ամէն ճաշակի համապատասխան նորոյթներով. մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում անմրցելի գիներով։

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Խղճամիտ աշխատանք

Ծառայասիրութիւն

Գոհացուցանելու յաճախորդներու

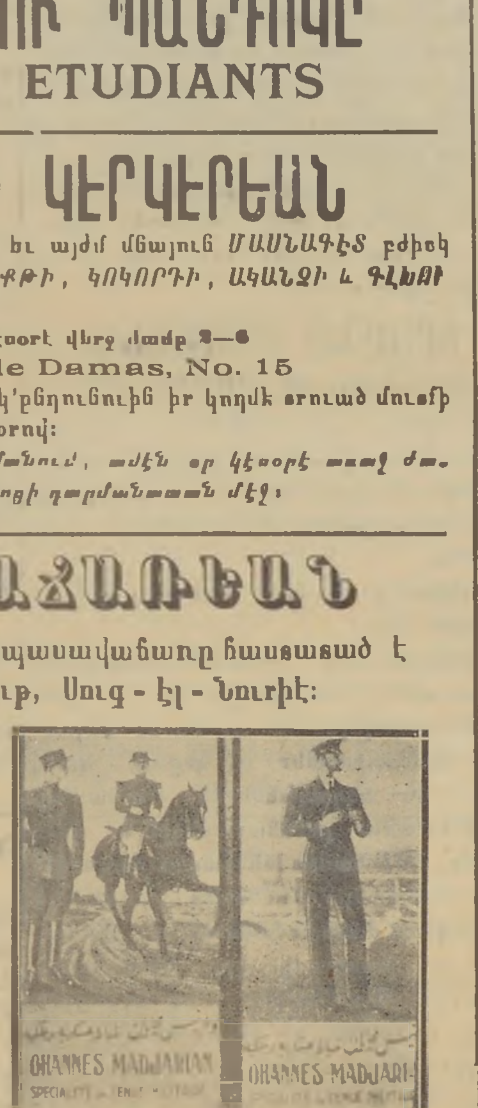

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՈՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne Փարիզի հիւանդանոցին, այժմ-Շէֆ որ կլինիք St.Elie հիւանդանոցին. Հաստատած է իր դարմանատունը (Պոլիկլինիք) Հանըն քառի իր սեփական նորակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ժանեկաբանութեան, գլուխի, մորթի, վեներական, ներքին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէն օր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Խղճամիտ, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. աղքատ հիւանդներուն ձրի դարմանում Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Ապահովական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավոյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉ ՄԸ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ԱԻՒԱՆԴԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5¹/₂ %. Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 50 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անունները		Մեկնումի թուականները	
Բր զիտէնդ Րուզվէլթ	»	4 Սեպտեմ.	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	14 »	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	21 »	»
Մանհաթթան	»	28 »	»
Բրէզիտէնթ Րուզվէլթ	»	5 Հոկտեմ.	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	12 »	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	19 »	»
Մանհաթթան	»	26 »	Հավրէն

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մաարատ փողոց Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 ՔԱԲՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաբուսիններու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ, վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաբուսիններու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին միջոցներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, նոր եւ հին շերմախտութիւն, փուշիքի, սրտմանակի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու ցաւերութիւնները. Նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ցաւերութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր միայն կէսօր։

Բացուած է Բաժանորդագրութիւնը
«ՎԷՄ»
ԵՐԿԱՄՍԵԱՅ ՀԱՆԴԷՍ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՎԷՄԸ պիտի բովանդակէ ուսումնասիրութիւններ մշակոյթի եւ պատմութեան մասին, ննադատութիւններ, կենսագրականներ, յուշեր, վաւերագրեր, տեսութիւն ու գրախօսական, նկարներ։ Պիտի հետեւի հայ եւ օտար կեանքի նորութիւններուն, հայ գրականութեան, արուեստներու, պատմութեան եւ մշակոյթի այլ ճիւղերու մասին։ Յատկապէս լայն տեղ պիտի տայ Հայոց պատմութեան ազատագրական պայքարի շրջանին։

ՎԷՄԸ պիտի ձգտի հայ մշակոյթի դրօշակին տակ համախմբել հայ մտաւորականութեան եւ ընթերցող հասարակութեան լայն խաւեր՝ առանց խտրութեան։

ՎԷՄԻ առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Սեպտեմբերին։

Բաժնեգին՝ Սուրիա տարեկան 40 Ֆրանք։

Բաժանորդագրութեան համար սյժմէն դիմել Hrant H. Abadjian Boite Postale 870, Beyrouth (Liban)

Մամուլի տակ է եւ շուտով լոյս կը տեսնէ

«Հայ Թատերական ընդհատումներ»

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

Բացուի առաջին բնդհարումները ընթիր թուղթի վրայ եւ նկարներով։ Գինն է՝ 15 Ֆրանք: Մինչեւ գիրքի լոյս տեսնելը կանխիկ վճարողներուն եւ գրադարան—ընթերցարաններուն 10 Ֆրանք։

Դիմել՝ Hrant H. Abadjian Boite Postale 870, Beyrouth (Liban)

ԱՊԷԼ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Արուեստագիտական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊԷԼ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ, ուր ամենապահանջ յաճախորդներն անգամ կ'ստանան կատարեալ գոհացում։

Գիտական լոյսի խաղերով լուսանկարներ միշտ բացառիկ գեղեցիկ գիներով։

Ցարգելի յաճախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն ատեն միայն երբ կատարելապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն։

ՖՕԹՕ ԱՊԷԼ, 9 Ավրնիւ Ֆրանսուա

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ

Պուրճ— Հին Սէրայի ետեւի անկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է

Հայկական ժամադրավայր՝ մտերմիկ շրջանակով

ՕԴԱՍՈՒՆ ԹԷՐՐԱՍ

Մասնաւորեցնեակ՝ ընտանիքներու համար

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ,

ՍՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,

ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

Դիմէ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ԵՐՈՒԱՆԴ ՃԷՆՏԷՐէՃԵԱՆԻ

Յ. Կրպինեան եւ Որդի

ՊԻՂԻՆՋԷ ՆՈՐ ՀՐՇԷՋՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ ՄԱՐԳԱՅՈՎ

Երաշխաւորուած 20 տարուան համար

ՐԻՒ ԳԱԲԻՒՍԻԷՆ ԹԻՒ 43

Յովհաննէս Կրպինեան եւ Որդի Գործարանին մէջ կը շինուին՝ շատ կատարելագործեալ յօրինուածքով եւ ամենաազդեցիկ քիմիական բաղադրութիւններով գործող եւ 20 քիլոկրամ ճնշում դիմացող պղինձէ հրշէջներ, ԼԻՊՆԱՆ մարքայով:

Անոնք արձանագրուած բլլալով Քաղաքապետութեան Տնտեսութեան մօտ, նաեւ արժանացած են Ֆրանսական բէքնիք յանձնախումբի գնահատման։

Գիները չափազանց դիւրամատչելի եւ Արդիւնքը երկվայրկեանական է։

Մանճակա՞լի կամ Աթո՞ռի պէտք ունիս, գնէ՛

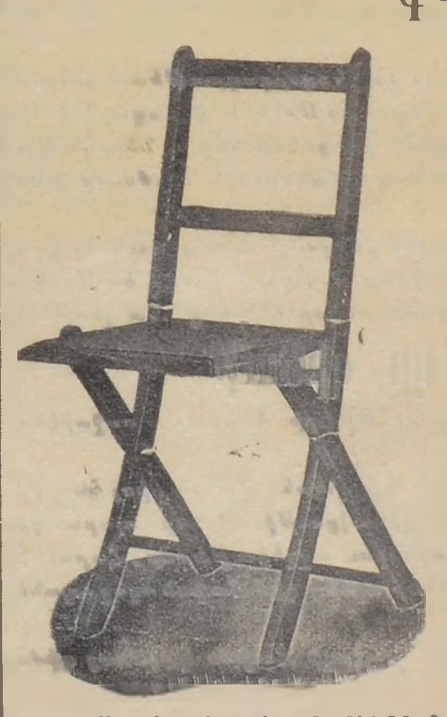

Ekvall վաճառատնէն մանճակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր ծայլուող թոռնները օրեւուն, նեռկայանալի, թեթեւ եւ դիւրամատչելի ամէն քսակի—

Բնական գոյնով՝ հատը 130 ս. գ. ընկուզի գոյն՝ հատը 135 ս. դ.

—o—

Գիւղ երթալէ առաջ նայեցէք մեր անգամ մը եւ գնէ աթոռ մը որ կրնայ ծառայել ձեզ տարիներ սառնանակ, ըլլայ գիւղը թէ քաղաքին մէջ։

Մեր մանճակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadaի քով, Avenue Foch։

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով։

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ *ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԵՇԻՇԵԱՆԻ*

Պապ—Իտրիս 128 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

— 166 —

նեն այսպիսի գեղեցիկ գոհարներ իրենց գանձարաններում։

Լսելով Օմարի և Աբուբաքրի անունները, ես համակցայ, որ քաւոր Պետրոսը իրան ներկայացրել է որպէս Մահմեդական Շիա աղանդից, որին և պատկանում էր երիտասարդ բուխարեցին։

— Ես ձեզ հաւատում եմ, պատասխանեց բուխարեցին,— ճշմարիտ է, լաւ գոհարներ են, բայց թանգ էք գնահատում, շատ թանգ։

— Լաւ բանը լաւ էլ գին կ'ունենայ, պատասխանեց քաւոր Պետրոսը, բայց թող ես կոյր աչքերով ներկայանամ Մուհամմէդի դրախտում, և թող յաւիտեան զուրկ մնամ մեծ մարգարէի լուսապայծառ դէմքը տեսնելուց, եթէ սուտ եմ ասում.— Էս պատուական գոհարները ես բոլորովին կէս գնով եմ տալիս ձեզ։

Նա սկսեց արծաթեայ տուփի մէջից մէկ մէկ դուրս բերել փայլուն գոհարները, որոնք ճրագի լոյսի առջեւ աստղերի նման վառվում էին։ Ես շլացած մնացի։ Ոչ սակաւ շլացաւ նաեւ երիտասարդ բուխարեցին, բայց վաճառականական խորամանկութեամբ իւր հիացմունքը թաքցնելով, պատասխանեց նա.

— Դուք հաւատացնում էք, թէ կէս գնով էք տալիս, բայց ես բաւական թանգ եմ գտնում։ Իմ առաջարկած գինը պակաս գին չէ։ Աւելի լաւ կանէք, որ ընդունէք և այս րոպէիս վերջացնենք գործը։

— Ձեզանից, որպէս մի հմուտ վաճառականից, աններելի է այդ լսել։ Մի՞թէ կարելի է այդ աստիճան ստորնացնել իմ գոհարների արժէքը, ասաց քաւոր Պետրոսը և զգոհութեամբ սկսեց թանկագին քարերը կրկին դարսել արծաթեայ տուփի մէջ։

Պէտք է ասած, որ երիտասարդ բուխարեցին ամենեւին հմտութիւն չունէր առհասարակ վաճառականութեան մէջ, մանաւանդ գոհարներ ճանաչելու կամ գը-

— 167 —

նահատելու մէջ։ Քաւոր Պետրոսը կամեցաւ միայն շողոքորթել նրան։ Հարուստ հօր միակ զաւակը լինելով, նրան առաջին անգամ վաճառականութեամբ օտար աշխարհ էին ուղարկել, նրա բախտը փորձելու համար։ Եւ որպէս խորհրդատու, անփորձ երիտասարդի հետ ղրկել էին նրա ծերունի դայեակին, որը այն գիշեր ուրիշ տեղ հիւր էր գնացած։ Բայց ծերունի դայեակի ներկայութիւնը այժմ այնքան հարկաւոր չէր որովհետեւ գոհարների մասին բանակցութիւնը սկսուել էր մի քանի օր առաջ, և ծերունի դայեակը զանազան հասկացող ականավաճառների ցոյց էր տուել, գնահատել էին գոհարները։ Տարբերութիւնը քաւոր Պետրոսի պահանջածի ու նրանց առաջարկածի մէջ հինգ հազար րուբլի էր միայն։ Քաւոր Պետրոսը երկու հազար եւս զիջում արեց, և վերջնական գինը յայտնելով, ասաց.

— Քսան հազար րուբլի, բոլորակ թիւ է, մի կոպէկ անգամ չեմ պակասեցնի։

Երիտասարդը համաձայնուեցաւ և հրամայեց իւր գործակատարին խեկոյն համբարել փողերը։ Քաւոր Պետրոսը ստացաւ և յանձնեց գոհարները ասելով.

— Թող ես Մուհամմէդի սուրբ ատամը կոտրող չարագործներից մէկը լինեմ, եթէ սուտ եմ ասում,— որ այս առեւտուրի մէջ ոչ միայն վաստակ չունեցայ, այլ բաւական վնաս եմ կրում։ Ես այս գոհարները գնել եմ Հնդկաստանում մի հարուստ ռաջայից քսանեհինգ հազար րուբլիով։ Իսկ այժմ փոխարէնը ստանում եմ միայն քսան հազար րուբլի։ Ես վնասուեցայ, բայց տացէ Աստուած, որ դու մէկին դէմ հազար օգուտ վեր առնէք։

— Ցոյս ունեմ, ասաց երիտասարդը ինքնաբաւական ժպիտով։— Դուք բարի մուսուլման էք, ձեզանից կարելի է «խէյր» սպասել։